

ר' עובדיה מברטנורא

ג לעבודה. לאו דוקא: עד שיטבול. שהדברים קל וחומר ומה כהן גדול המשנה מקודש לקודש, מעבודת חוץ לעבודת פנים ומעבודת פנים לעבודת חוץ, טעון טבילה בין עבודה לעבודה, זה הבא מביתו שהוא מחול לקודש לא כל שכן שטעון טבילה: על בית הפרוה. על לשכת בית הפרוה: חוץ מזו. הראשונה, שהיתה בחול ע"ג שער המים, ובצד לשכתו היתה: ד סדין של בוץ. כדי שיכיר שעבודת היום בבגדי בוץ, לפי שהוא רגיל לשמש כל השנה כולה בבגדי זהב: ונסתפג. ונתקנה: וקדש ידיו ורגליו. מן הכיור. שצריך לכל חליפות בגדי היום קדוש לפשיטה וקדוש ללבישה. וטבילה ראשונה זו שהפשיטה של בגדי חול היא, לא הוצרך קדוש ידים ורגלים על הפשיטה: קרצו. שחטו ברוב שני סימניו, הכשר שחיטה

משנה ג

אין אדם נכנס לעזרה לעבודה בקודש אפילו אם הוא טהור, עד שיטבול במקווה³².
חמש טבילות במקווה ועשרה קדושין של ידיים ורגליים טובל בהן גדול ומקדש בו ביום - הכיפורים, טבילה ושני קידושים לכל החלפת בגדים. וקלן - כל אותן טבילות שטובל הכהן הגדול היו בקדש - בעזרה, במקווה שהיה על גגה של לשכת בית הפרוה³³, חוץ מזו הטבילה הראשונה בלבד ולכן יכול לטבול בחוץ:

משנה ד

פרסו סדין של בוץ - פשתן³⁴ בינו - בין הכהן הגדול לבין העם משום צניעות, ואז היה טובל ומקדש.
פשת החהן הגדול את בגדי החול שלבש, ירד למקווה וטבל, עלה ונסתפג - נתגבגב³⁵.
הביאו לו בגדי זהב - שמונה בגדים של כהן גדול ולבש אותם וקדש ידיו ורגליו מן הכיור.
הביאו לו את כבש התמיד. קרצו - שחטו ברוב שני סימנים (קנה וושט). ומרק - גמר אחר את

ביאורים והרחבות

32. גרסינן בגמרא (ל, א): שאלו את בן זומא, טבילה זו למה? אמר להם: ק"ו מכהן גדול ביום הכיפורים, ומה המשנה מקודש וממקום שענוש כרת למקום שענוש כרת, טעון טבילה, המשנה מחול לקודש וממקום שאין ענוש כרת למקום שענוש כרת, אינו דין שטעון טבילה?! רבי יהודה אומר: סרך טבילה היא זו, כדי שיזכור טומאה ישנה שבידו ויפרוש. במאי קא מפליגי? באחולי עבודה (בחילול העבודה אם לא טבל) קא מיפלגי, לכן זומא - מחל עבודה, לרבי יהודה - לא מחל עבודה. ונדחה הסבר זה, ואמרו: אלא למיקם בעשה קא מיפלגי, לכן זומא קאי בעשה (עובר הוא בעשה אם לא טבל), לרבי יהודה לא קאי בעשה.
33. פירוש: לשכה שבעזרה שעל גבה היה המקווה לטבילה. ולשכה זו נקראת על שם כומר פרסי, מפני מעשה שהיה, כמ"ש רש"י: מכשף אחד בנאה ושמו פרוה.
34. בגמרא (לא, ב) למדין, שכשם שעבודת הכהן הגדול בבגדי בוץ, כך פרסו סדין של בוץ, שיכיר שעבודת היום בבגדי בוץ.
35. בגמרא למדין, שמשנתנו לא כרבי מאיר, שהרי במשנתנו הסדר הוא: פשת בגדים, טבל, לבש בגדים, קידש ידיו ורגליו. ואילו רבי מאיר סובר (במשנה ו): פשת בגדים, קידש, טבל, לבש בגדים, וקידש ידיו ורגליו. נמצא שלשיטת רבי מאיר - שני קידושים הוא עושה, אחד לאחר פשיטת בגדים ואחד לאחר לבישת בגדים.

ר' עובדיה מברטנורא
בלבד: ומירק אחר. וגמר כהן
אחר בשחיטה. לפי שאין קבלת
הדם כשרה אלא בכ"ג וצריך
למהר ולקבל: על ידו. בשבילו.
אי נמי על ידו, אחריו וסמוך לו
כמו ועל ידו החזיק. בספר
עזרא (ג): ה בין דם לאברים.
לאו דוקא, דהא תנן לעיל וקבל
את הדם וזרקו נכנס להקטיר
קטורת ולהטיב את הנרות
ולהקריב את הראש ואת
האברים, אלמא היתה קטורת
קריבה בין דם לנרות ולא בין
דם לאברים. אלא לא בא התנא
עכשיו לומר סדר ההקרבות זו
אחר זו איך היו, אבל רצה לומר
בלבד שלא היתה זריקת הדם
והקרבת האברים רצופים זו
אחר זה שהרי הקטורת היתה
מפסקת ביניהן, והוא הדין נמי
שהטבת הנרות היתה ביניהן
לאחר הקטורת קודם הקרבת
האברים: אסטניס. שגופו מצונן

השחיטה על ידו - בשבילו. כלומר, כהן אחר
מסיים את השחיטה בכדי שהכהן הגדול יקבל את
הדם, וצריך למהר לקבלו. קבל הכהן הגדול את
הדם בכלי זרקו על המזבח.
אחר כך נכנס להיכל להקטיר קטורת של שחר,
ולהטיב את הנרות במנורה, ולהקריב על גבי
המזבח את הראש ואת האברים של התמיד,
ואת החבתין - עשירית האיפה סולת שהיה מקריב
כהן גדול כל יום ואת היין לניסוך, הבא עם
התמיד³⁶:

משנה ה

קטורת של שחר היתה קרבה בין זריקת הדם
של קרבן התמיד לאברים - לבין הקרבת אבריו³⁷,
וקטורת של בין הערבים היתה קרבה בין העלאת
האברים למזבח של תמיד בין הערביים לנסכים -
להבאת הנסכים³⁸.
אם היתה כהן גדול זקן או אסטניס - מפונק,
ואינו יכול לסבול את קור המים, מחמין לו מים

ביאורים והרחבות

36. בגמרא (לג, א) למדין את סדר העבודות בבית המקדש: אביי מסדר מערכה משמיה
דגמרא ואליבא דאבא שאול: מערכה (ערימה העצים) גדולה, קודמת למערכה שניה של קטורת,
מערכה שניה של קטורת קודמת לסידור שני גזירי עצים, וסידור שני גזירי עצים קודם לדישון
(הסרת הדשן) מזבח הפנימי, ודישון מזבח הפנימי, קודם להטבת חמש נרות, והטבת חמש נרות
קודמת לדם התמיד, ודם התמיד קודם להטבת שתי נרות והטבת שתי נרות קודמת לקטורת,
וקטורת קודמת לאברים, ואברים למנחה, ומנחה לחביתין, וחביתין לנסכין, ונסכין למוספין,
ומוספין לבזיכין, ובזיכין לתמיד של בין הערביים, שנאמר (ויקרא ו, ה): "והקטיר עליה חלבי
השלמים", עליה השלם כל הקרבנות כולן.

37. בגמרא (לד, א) שואלין: כדעת מי משנתנו? אם כחכמים, הרי אמרו במשנה בפרק א
שהסדר הוא: זריקת הדם, הקטרת קטורת, הטבת הנרות והקרבת האיברים. נמצא שהקטורת
היתה בין זריקת הדם להטבת הנרות ולא בין דם לאברים? ואם כאבא שאול בין נרות לאברים?
והשיבו: משנתנו כדעת חכמים, אך לא מנתה את העבודות על פי סדר העבודה.

38. בגמרא (לד, א) למדין בשם רבי יוחנן, שקטורת בין הערביים היתה קריבה בין אברים
לנסכים, דאמר קרא (במדבר כה, ח): "כמנחת הבקר וכנסכו תעשה", מה מנחת הבקר, קטורת
קודמת לנסכים, אף כאן (בערב), קטורת קודמת לנסכים.